

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő.

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap
Szerkeszt. órák: reggel 8-3 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), Piata Mihai Viteazul 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

II. évfolyam 322 sz.

Vasárnap

1933 November 19.

Vereség érte a francia diplomáciát

Barátsági szerződés a németek és lengyelek között

A szerződést hosszas tárgyalások előzték meg, amelyet a berlini lengyel követ irányított. -- Nagy az öröm Lengyelországban. -- Danzig és Szilézia ügyéről is szó esett.

A francia kormány lemondásáról írtak a lapok

Pilsudszki készítette a tervet

Franciaország állítása szerint tudtak a készülő szerződésről

Tegnap rövid híradásunk, amely szerint közvetlen és titkos tárgyalások indulnak meg Német és Lengyelország között — ma kétségtelenül a politikai élet legnagyobb szenzációja. A francia diplomácia ugyan ma már odanyilatkozott, hogy ezekről a tárgyalásokról tudott, azonban minden valószínűtlennek hangzik és kétségtelen a francia diplomácia veresége. Az eddigi kardesórtető német külpolitika ugylátszik sokat tanult a sima és nesztelen járásu Quai d'Orsay politikájától. Ez mindenesetre Hitlerék sikerét jelenti. De az is letagadhatatlan, hogy Németországnak, vagy Lengyelországnak ez a lépése közelebb hozta a békére áhító európai nemzeteket. Ha Hitler ebben az irányban továbbhalad, Európa esetleg még az igaz békét is megérheti.

Öröm Lengyelországban

Varsó, november 17.

Varsóból érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a lengyel kormány üdvözi a német—lengyel eszmecserét és különösen azt a körülményt, hogy mindkét fél kötelező ígéretet tesz arra vonatkozólag, hogy nem teremtenek olyan megállapodásokat, amelyek nemzetközileg differenciákat idéznének elő. A német—lengyel közeledést Varsóban rendkívül nagyjelentőségűnek tüntetik fel és örömteljesen várják a tárgyalások valószínű eredményes befejezését, amely a iocarnoi szerződésnél sokkal tökéletesebb egyezményt hoz létre.

Franciaország tamáskodik

Páris, november 17.

A francia lapok nagy cikkekben foglalkoznak azzal a javaslattal, amelyet Németország intézett Lengyelországhoz és melyben a Hitler-kormány az "erőszak mellőzése" teszt javaslatot "a két ország között felmerülő ügyek elintézésénél. A francia lapok egyrésze nem hiszi, hogy Németország ószintén akar Lengyelországgal olyan egyezményt létrehozni, amely teljesen kiküszöböli a katonai erő alkalmazását, bármely szituációban. A párisi lapok másikt észre, a német javaslat értékét lecsökkenti.

Lemond a Sarraut-kormány?

Páris, november 17.

A német—lengyel tárgyalások híre bombaként hatott a francia főváros politikai köreiben és a francia lapok megdöbbenéssel tárgyalják, hogy ezuttal történt meg először, hogy Páris, az európai politikai élet központja, nem értesült előre egy készülő politikai akcióról. Emiatt lehetségesnek tartják a Sarraut-kormány mielőbbi lemondását. Párisban általánosan azt hiszik, hogy a német—lengyel tárgyalások a franciák elleni éllel bírnak.

Tárgyalások Danzigról és Sziléziáról

London, november 17

A Morning Post arról értesült, hogy Páris okvetlenül tudott a Németország és Lengyelország között megindult tárgyalásokról már jóelőre, sőt épen a német-francia közeledés előfeltételül követelték Németországnak Lengyelországgal való tárgyalásait. Ennek ellenértékeképen Németország viszont annyit kívánt, hogy Franciaország ne befolyásolja Lengyelországgal és Csehszlovákiával folytatandó tárgyalásait, amelyeknek sikere érdekében Németország hajlandó fel-

vetni és megvitatni a danzig folyosó és Felsőszilézia kérdését is.

Pilsudszki kezdte a tárgyalásokat

Páris, november 17.

A Havas-iroda jelentése szerint Beck lengyel külügyminiszter tervét eredetileg Pilsudszky marsall dolgozta ki. A marsall tartotta kezében az utóbbi időben a lengyel külpolitika irányítását és mindenképen biztosí-

tani akarta Lengyelország nyugati határait, mint ahogyan a keleti határokat a szovjet—lengyel egyezményvel biztosította.

A Temps szerint nyomós politikai okok késztették Németországot arra, hogy közeledést kezdjen Lengyelország felé.

December 17-re írták ki az új választásokat

Tegnap megjelent a parlament feloszlatásáról szóló királyi kézirat. Az új választásokat 17-re tűzték ki.

Az ellenzéki pártok nem sok reménnyel néznek az választások elé. Bratianu György

közös ellenzéki frontot akar alakítani a kormány ellen. A nemzeti parasztpártban is nagy a fejetlenség. Nem hiszik, hogy Maniunak sikerül újból átvenni a pártelnökséget és megmenti a pártegységet.

Beiktatták Biharmegye új prefektusát

Nagyvárad, november 17.

Nagyváradon péntek délelben iktatták be ünnepélyesen Bancilla Joan prefektust. A prefektus az újságíróknak kijelentette, hogy a kormány a tekintély elvét, a szocialis és

gazdasági rendet akarja visszaállítani, letöri a jobb- és baloldali szélsőségeket. A kisebb-ségeknek békejobbot nyújtok — mondotta a prefektus, — csak tartsák szem előtt a ország érdekeit.

Egy levele

Igy történt

Nem valami épületes, de mindenesetre jellemző látványban volt részem a napokban. Még ma sem tudok napirendre térni felette.

A dolog így kezdődött: valaki figyelmeztet arra, hogy X uccában. Y-nál adóárverés lesz és az hírlík, hogy Y. nem valami barátságos fogadtatásban részesíti a végrehajtót. Magyarul: „hatóságelleni erőszak helyezettett” kilátásba.

— Elmegyek — mondtam én ennek a valakinek.

S közben arra gondoltam, hogy milyen csodálatosak is az emberek, — nem tudják megszokni, megszeretni még külön ösképen nem — a végrehajtót és azt, hogy adót pedig mégis csak kell fizetni. (Valahol van is itt egy kis hiba, mert teszem azt, s tejtért is fizetni kell, ezt se teszik szívesen az emberek, de az adó ugylátszik, más, mint a tej. A tejpénzért kapnak valamit, de az adóért — semmit, vagy nagyon keveset.)

Szörnyen érdekelt az elkövetkezendő eset és el is indultam mindjárt asztalbontás után, hogy időre ott legyek a tethelyén. Utközben sok helyt majd ottmaradt a cipőm a nagy sárban s bizony úgy befelé az a hang csendült fel, hogy valami kis igaza mégis lesz az én adónemfizető polgártársamnak, mert hiszen még a városi utakat sem csinálják járhatóvá a befolyt összegekből.

Nagynehezen megérkeztem X. uccába, ahol nem is kellett senkitől sem kérdezősködnöm, hol lakik Y, mert most már messziről megláttam a sokadalmat. Odavettem az utamat én is. Nem csalódtam, mert Y. valóban itt lakott. Azazhogy éppen a kapuban állt és nagy hangon melegeztette magát az elkövetkezendőkre. Azt mondja öblös hangján —

Hogy az én butoraimat elszállítják. Azt szeretném én látni. Olyan végrehajtó még nem született, vagy ha született, hát...

Itt aztán olyast mondott, amit az ucca népe szemrebbenés nélkül birt ugyan el, de ez a papiros mégse.

Akik én öblösangu X. polgártársamat. Akik és öblöshangu X. polgártársam szónoklatát hallgatták, bizony — mi tagadás benne — sokszor helyeselték.

— Mégis csak lesz itt valami — szólalt meg mögöttem egy ember.

— Nem hiszem — toldta meg egy másik.

— Mit tudja azt maga, hogy nem lesz — ripakodott rá az előbbi.

— Mert tudom.

Odanézek. Öreg, őszbecsavarodott ember volt a „hitetlen”.

— Ősz honnén tudja maga azt, hogy itt nem lesz semmi? — kérdezte ismét az öreget. Hát nem hallja, hogy Y. mennyire kiabál?

— Éppen azért nem lesz semmi. Nem szoktak nagydobbal verebet fogni.

Azzal el is ment az én öregem.

— Nem első eset már ez itt — gondoltam, az öreg is azért állíthatta ennyire a bizonytost.

De vártam rendületlenül. Vártam a szekeret. a dobost s a végrehajtót. Nem sokáig. Az ucca végén befordul a másik ucca elejéről egy stráfszekér. Rajta egy rendőr. A szekér mellett a dobos ember, meg egy akta tászkás ur.

Ezt a mozgó veszedelmt nemcsak én veszem észre, de valamennyien, akik ott állunk. Y. ur is. Ezt onnan tudom, hogy — elhallgatott. Mindenki hol a szekeret nézte, hol Y-t. Egyszer csak Y. felemli öklét az ég felé. Közben a szekér lassan, de biztosan közeledik. Y rázza az öklét. A dobos és a végrehajtó nagy lépésekkel mind jobban és jobban közelednek, a rendőr a kocsin felül. Alig vannak egy pár lépésnyire, amikor a tömeg szétválk és Y. — szó nélkül be-

Fejszével verte agyon anyját egy egyetemi tanár 15 éves fia

Borzalmas háttére van a bestiális gyilkosságnak

Budapest, november 17.

A rendőrség borzalmas gyilkosságnak jött nyomára. Greguss ügyvéd feljelentést tett, hogy ügyfele, Zemplényi Géza egyetemi tanárnak 15 éves Dénes fia levelet dobott be az ablakán a következő irással: „Ma reggel fejszével meggyilkoltam az anyámat. A rendőrség kiment Zemplényi Géza egyetemi tanár különváltan élő feleségének Muskotály-uccai

villájába és megállapította, hogy a fiu igazat mondott. Betörték az ajtót és nagy vértócsában megtalálták holtan az asszonyt. Zemplényi Géza felesége Heinrich Johanna. 1919-ben vált el férjétől és a tőle kapott tartásdíjból nevelte fel Dénes fiát. A borzalmas gyilkosság okának sexualpatologikus háttére van. A gyilkos fiu kézrekerítésére a rendőrség mindent megtett.

Betörték a dévai katolikus templomba

Déva, november 17.

November 15-e virradó éjjel ismeretlen tettes betört a dévai római katolikus templomba. Valószínűleg mise után elbújt a templomban, mert az ablak üvegcserepei mind kifelé az uccára estek, mivel az ablakon keresztül távozott el. Arról is gondoskodott, hogy a templom előtti villanylámpát eloltsa, hogy így kimászása alkalmával se vegyék észre. A templom perselyét, amely a falba

van erősítve, kivette. Hogy munkája neszt se hallják, az oltár előtti szőnyeget alája terítette. Nagy lehetett azonban a rosszszaga, amikor a vaskazetta már a kezében volt s észrevette, hogy az teljesen üres s éppen ezért már ki sem nyitotta.

A zárda vezetősége ugyanis a persely tartalmát éppen november 14-én délután ürítette ki, úgy, hogy a peches betörő munkája teljesen hiábavaló volt!

Hétfőtől kezdve váltjuk be a laptejekei

Új 100 nyereményes ajándéktombolánk 20-án kezdődik

Az Erdélyi Magyarság, amei ma már Románia magyarságának egyik legelterjedtebb politikai lapja. hónapra-hónapra szorosabb kapcsolatokat teremt olvasóival. Levelek ezei arról győznek meg bennünket, hogy lapunkat a kunyhókban éppúgy mint a palotákban szeretik és bizony minden sorunkra úgy várnak, mint a falat kenyérre. Kiadói hivatalunk olvasótáborunkban ezt a háttartalan ragaszkodását és szeretetét azzal hálálja meg, hogy a jó lapon kívül újabb ajándéktombolával kedveskedik.

A 15. ajándéktombolánk most járt le és már hétfőn, 20-án kezdjük meg a lapfejek tombolaszámmal való becserelését. Ezután is felkérjük olvasóinkat arra, hogy a lapfejeket nyújtsák be kiadói hivatalunkhoz, ahol 2 lej költség lefizetése mellett átadjuk a sorsolásban résztvevő tombolaszámainkat. Vidéki olvasóink az ottani bizománysainkhoz adják be ugyancsak a 2 lej költség lefizetése mellett a lapfejeket. Meg kell próbálkoznia mindenkinek a szerencsével, mert sohasem tudhatja senki, hogy mikor nyer. Nyereményeink mind értékes ajándékok s akire rámosolyog a szerencse, az olyan értéket kap, amely a megvett újság árát jóval felülmúlja.

Közzöljük olvasóinkkal, hogy hétfőn, azaz 20-án kezdjük meg 16. tombolaszámainkat. Külön is felhívjuk olvasóinkat arra, hogy a 16. tombolánk idején gyűjtsék össze a lapfejeket, mert ez nemcsak arra jogosítja fel őket, hogy résztvegyenek a tombolajátékban

de mindazok, akik lapfej gyűjtésével igazolják, hogy olvasótáborunkba tartoznak, azok megkapják

ingyen az Erdélyi Magyarság naptárát. Ezt a mindenkit érdeklő tartalmú naptárt csakis azoknak adják ingyen, akik a 16. tombolánk idején összegyűjtik a lapfejeket.

A hétfőn kezdődő tombolánk ajándékai közt szerepelnek:

Háztartási cikkek

Ruházati cikkek

Pipere cikkek

Közszükségleti cikkek

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélpar legtekélyesebb alkotásai
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

— A has teltsége, májtájéki tájédmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz használata által megszüntethető, és az agy, a szem, tüdő, vagy szív felé irányuló vértőlulások ellensúlyozhatók.

Időjárás

Nyugaton enyhe, tulnyomóan borult idő, esetleg újabb esők. Keleten valamivel hűvösebb, derült, valószínűleg száraz idő.

fordul az udvarra és bemegy a házba. A hivatalos közegek utána.

— No most lesz az a „valami” — gondoltam és már repülő székekre, betört fejekre gondoltam.

Aztán csend lett. A tömeg elhallgatott és várt. Velem együtt várt ott mindenki. Elmult 5 perc, elmult tíz perc. Negyedóra.

Egyszer csak kijönnek a „vendégek”. Elöl a végrehajtó. Utána Y. Hallom a végrehajtót.

— Ha az embernek jó a szíve, akkor kirugnak az állásomból. Ha meg rossz va-

gyok, akkor én dobálom ki a butorokat. Jó hogy fizetett.

Y. válaszol. Nevetve:

— Így volt ez jól.

— Így — hallom a dobos feleletét.

Aztán a szekér üresen visszafordul. A tömeg széteszlik. Csak az én öregem áll az uccasarkon. Ahogy elmegyek, lassan megszólal:

— Tudtam, hogy nem lesz itt semmi.

Azzal köp egyet Y. felé, visszafordul, de még elmondja:

— Amelyik kutya ugat, az nem harag

Gyilkolt a bíró

Turnu-Severin, november 17.
Alexandru Bocancea, Bresnita község bírája összeveszett Calin Alexandru gazdálkodóval. A veszekedés hevében a bíró revolvvert rántott s egyetlen lövéssel megölte ellenfelét. A bírót letartóztatták.

Szívenszurtként és kiraboltak egy legényt

Szatmár, november 17.
Cuc Alexandru 22 éves Caraseui legény a szomszéd faluba ment, hogy ott ökröket és bárányokat vásároljon. Az országúton egy ismeretlen ember megtámadta és pénzt követelt tőle. A legény és támadója között elkeseredett harc fejlődött ki, melyben a bandita végül is legyőzte áldozatát, majd kést rántott s a szívébe döfte. Cuc jajszó nélkül holtan rogyott össze, az ismeretlen támadó pedig pénzt elrabolva, elmenekült. A nyomozás nagy erővel megindult.

Szinte hihetetlen

Nem haligatták Hitler beszédét — koncentrációs táborba vitték őket

Páris, november 17.
Mint a Havas ügynökség wormsai tudósítója jelenti, Wormsban három üzemi igazgatót letartóztattak és az osthofeni koncentrációs táborba szállítottak. Az ok: az igazgatók nem hallgatták végig Hitler legutóbbi beszédét, hanem előbb otthagyták a rádiókészüléküket.

Két sikkasztó temesvári fiatal ember tragikus öngyilkossága Bukarestben

Bukarest, november 17.
Néhány nappal ezelőtt két temesvári fiatalember, névszerint Klein Zoltán és Kassovitz Ede öngyilkosságot követte el Bukarestben. Klein azonnal meghalt, míg Kassovitz csak könnyebb sebesüléseket szenvedett és néhány nap múlva felgyógyult.

A megindult rendőri vizsgálat megállapította, hogy a két fiatalember luxushotelben lakott és rendkívül költséges életmódot folytattak. Azonnal érintkezésbe léptek a temesvári rendőrséggel, s itt kiderült, hogy a két fiatalembert már régebben kórözik, mert a temesvári Goldhaus cégtől nagyobb összegeket sikkasztottak. Kassovitzot letartóztatták és átadták a temesvári rendőrségnek.

Ellensége

az saját magának, aki nem próbálja ki a szerencsáját. Itt a legjobb

alkalom

mert most már 50 lejjel máról-holnapra gazdag ember lehet.

Még ma vegyen egy

Mentősorsjegyet

amellyel 250.000, 100.000, 50.000, 25.000, 10.000 lei stb. összegeket nyerhet.

Csak egyetlen húzás!

Kapható az „Erdélyi Magyarság” kiadó hivatalában Oradea, Nagypiac-tér 4 sz. Vidékiek rendelését azonnal intézzük!

Hát eddig tero nélkül gazdálkodott

Benes tervgazdaságot sürget

Prága, november 17.
Benes külügyminiszter szerdán megint felszólalt a képviselőház külügyi bizottságában. Ezúttal főleg a közép-európai problémáról beszélt s többek közt a következőket mondotta: A tizenöt éves közép-európai háború megmutatta, hogy egyik nagyhatalom sem hajlandó eltérni, hogy valamelyik másik nagyhatalom szorosabb kapcsolatokat létesítsen a kisebb közép-európai államokkal. Benes ezután arról beszélt, hogy a su-

lyos gazdasági helyzetben bizonyos tervszerű gazdálkodásra kell törekedni. Nem szabad késlekedni sem egy hónapig, sem egy hétig de még egyetlenegy napig sem. Az 1934 évnek annak az évnek kell lennie, melyben a csehszlovák gazdasági életet előre meghatározott program alapján irányítják. A fellendülés csak akkor következik be, ha ezt a programot könyörtelen szigorral és a legnagyobb eréllyel megvalósítják.

A sirig hű szerelem

Felesége sirján öngyilkos lett egy trafikos

Budapest, november 17.
A rákoskeresztúri temetőben szerdán délelőtt a 186. parcella mellett felakasztva találták Biró Dezső 50 éves rákosligeti trafiktulajdonost. A rendőri bizottság bucsulevelet talált a trafikos zsebében, amelyből kiderül, hogy mi volt a trafikos öngyilkosságának oka. Néhány nappal ezelőtt meghalt a felesége. Birót mélyen lesújtotta feleségének halála. Nyomban a temetés után pement a temető irodájába és közvetlenül

felesége frissen hantolt sirja mellett újabb sírhelyet vásárolt. Egyik rokonom — mondotta — súlyos beteg, valószínűleg nem sokára meghal, az ő számára vásárolok a sír helyet. Szerdára kiderült, hogy a sírhelyet magának vásárolta. Bucsulevelében, amelyet sógornőjéhez intézett, azt írja a halálba induló ember, hogy nem bírja túlélni felesége halálát, mellette akar pihenni, azért vásárolta a sírhelyet.

Tőből vágta le a vonat egy munkás lábát

A kórházban szegény munkás a nagy vérvesztés következtében meghalt

Medgyes, november 17.
Bormai vasúti szerencsétlenség történt Medgyesén. Dán János, 50 éves munkás, mint napszámos dolgozott a vágódíszén. Estefelé befejezván munkáját, hazafelé készült, amikor egyik társa megérte, hogy vigyen haza számára egy szénaköteget. Dán a megbízást elfogadta annál is inkább, mert társa egy korsó tejet ígért érte neki. Amint Dán a súlyos, 40 kg-nál is nehezebb szénaköteggel át akart menni az ipar-

vasut vágányán, szembejött vele a Han-társaság motorja, amelyet Toma Lál mechanikus és Korpos István fűtő vezettek. A súlyos teher alatt roskadozó munkás, aki ezen felül siket is volt, nem vette észre a közledő motort, amelynek kerekai elkapták a szerencsétlen embert s ballábát tőből levágták. Azonnal kórházba szállították, de segíteni már nem lehetett rajta, a nagy vérvesztés következtében pár óra múlva meghalt. A vonat vezetőit letartóztatták.

Veres falusi verekedés a felmentő birói ítélet örömeire

Csernovie, november 17.
Veres verekedés játszódott le Ceahor községben, amelynek során három paraszt életveszélyesen, többen pedig súlyosan megsebesültek. A végtelen összetűzés előzménye egy gyilkossági kísérlet bűmperecek tárgyalása volt, amelyet hétfőn tárgyalta le a csernovici törvényszék. A per vádlottjai Dumitrovici és sógora Vasile Antonie voltak, akik Dumitrovici fivérével, Petrével valami örökségi ügyből kifolyólag hadilábon éltek. Több ízben verekedtek is egymással és április 29-én összeszólalkozva, Vasile Antonie három revolver lövést adott le sógorára. Ez súlyos sebesülésével több hónapig kórházban fektült.

A törvényszék hétfői tárgyaláson a tetteseket arra való hivatkozással, hogy énvédelemből használtak fegyvert, felmentette

A felmentés öröme Dumitrovics nagy mulatságot rendezett lakásán. Amikor a jókedv tetőpontjára hágott, beállt három

gazdálkodó, névszerint Jon Balan, Gheorghe Rusnac és Vasile Ciornei. A hivatlan vendégek késsel felfegyverkezve jelentek meg és csakhamar veres verekedés fejlődött ki a jelenlevők között. A verekedés során Petre Predei Gheorghe Harlii és Dumitru Dumitrovici oly súlyosan megsebesültek, hogy az életbenmaradásukhoz semmi remény. Ezenkívül sok vendég többé-kevésbé súlyosan megsebesült.

A csendőrség eddig három embert tartóztatott le.

Figyelem! A legjobb sütemények legolcsóbban

Kolozsvárt a

Párizsi cukrászdában

Iuliu Maniu Szentegyházil-ucca 1. sz. a. ahol egy teljes kávé két kaláccsal 5 lei, egy tészta 4 lei.

A levél ceruzával volt írva. Sajnos, az írásból nem lehetett következtetni a levél elküldőjére, mert egyszerű latin nagybetűk nél még azt sem lehet eldönteni, hogy a levélíró intelligens ember-e, vagy nem?

— Hogyan került a ruhába ez a papíros? — kérdeztem. — Gondolod, hogy laklak megint benn járt a szobánkban?

— Nem! — válaszolta a detektív — ezt az írást azalatt tették be a ruhám zsebébe, míg mi a hákán voltunk.

Meghökkenve bámultam Hughesre.

— Akkor hát az az ember, aki a fuvócsövet használta, még mindig ott volt a közelben? — De mennyire! — válaszolta a detektív. — És szeretném fölpofozni magamat, ha arra gondolok, hogy alig két méternyire lehettünk a bitangtól... és mégis kicsuszott a kezemből... Ott guobasztott a vízben közel a sziklához. És mi tanácsot adtunk és nem tudtuk elképzelni, hogy hova tűnhetett el!

— A vízben is meg kellett volna látnunk — mondtam — annyira még nem volt sötétség!

— Elfelejtetted, hogy a fuvócsövet másra is lehet használni. A gazember a víz alatt volt és a csövön keresztül vett levegőt. Nagyon egyszerű és egyetlen elfogadható megoldás! Hughesnek feltétlenül aza volt és engem is előtött a düh arra a gondolatra, hogy ha előbb eszünkbe jut ez a megoldás, akkor nem menekülhetett volna meg ez a szörnyeteg.

— Azt hiszem, nem is kell külön szóvá tennem — mondta Hughes — hogy a papírt a saját tárcából vette ki és az én ceruzámmal írta, vagyis helyesebben rajzolta ezeket a betűket... Tagadhatatlan, hogy vakmerő fickó, ahelyett, hogy rögtön menekült volna, még erre is szakított időt!

A detektív szavai nagyon elkeserítettek, Ravasz és elszánt ellenféllel volt dolgunk, aki nem vesztegeti hiába az idejét.

Hughes az órájára pillantott.

— Megigérttem Brandes örmesternek, hogy éjjeltájam meglátogatom. Nem tartsz velem, Paul?

— Szívesen — válaszoltam.

A detektív zsebre tette revolverét, de előbb gondosan megvizsgálta a tölténytárat. — Ma szeretnék találkozni a kísértetünkkel — dörmögte a fogai között.

Nesztelenül kinyitotta az ajtót és kilépett a folyosóra. Én a nyomában maradtam. Aránylag nyugodt voltam, hiszen emberi számítás szerint nem tartottam különösnek hogy az éjszaka folyamán különösebb esemény történjék. Mikor azonban a fölépcsőnél voltunk, megmagyarázhatatlanul ideges lettem. Halk, csoszogó léptek közeledtek a folyosó másik végéről és kis idő múlva Drexler vizsgálóbíró pillantott meg.

— Szintén ébren? — krakogta — éppen az emeletre készülök én is.

— Segítség! Segítség! — hallatszott az emeletről.

Megismertem Allan hangját. Kétségbeesetten rohantunk föl az emeletre, ahol Allan egyenesen karjainkba szaladt. Halálápadt volt és minden tagja reszketett. — Találkoztam vele — lihegte — szörnyű volt... abból a szobából jött ki, melyben a haláleset történt... Kőlakartam tartóztatni, de olyan rettenetes ütés ér, hogy a földre esem... Arra tűnt el! — kezeivel a lord könyvéhez fordult. — Mi történt itt? — kérdezte egy hang. A könyvtárszoba ajtajában egy férfi jelent meg. Feléje rohantam, de már félúton meglepetve álltam meg mert felismertem a lordot. A nyitott ajtóban hátról kapta a fényt és így az arca homályban volt. Csak fehér hajára esett éles fény sugar.

(Folyt. köv.)

Változtatni kell a Nemzeti Bajnokság bíróküldésén

Nagyvárad, november 17.

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulója ismét felhívta a bíró-problémára a figyelmet, ugyanis két erdélyi városban olyan gyenge képességű játékvezetők jutottak a pályára, akiknek ténykedései egyik helyen teljes botrányt idéztek elő, míg a másik meccsen csak a közönség higgadtságán mulott az inzultálás elmaradása. A Temesváron lezajlott meccs vezetője nem volt eléggé körültekintő és azon egymást követték a nagyobb-nagyobb fautok, úgy, hogy a játékosok mindegyike viseli a küzdelemnek emlékeit, amiért a bíró tehető egyedül felelőssé. A vásárhelyi mérkőzésen pedig a bíró alaposan falhozállította a hazai csapatot és míg az egyiknek szinte minden szabálytalanságot elnézett, addig a másikat a legszigorúbban kezelte, sőt kiállításokkal büntette, ami természetesen nem volt inyére a közönségnek és a meccs végén csak a rendezőség ébersége mentette meg a bírót a súlyos inzultustól.

Mindezek az események, amelyek sajnos ebben a bajnoki szezonban nem állnak egyedül a maguk elítélendő nemében, arra mutatnak, hogy a központi bírótestület

let bíróküldő bizottsága teljesen hibás alapokra épült fel. Ennek a bíróküldő bizottságnak legnagyobb hibája, hogy az abban helyetfoglaló urak nincsenek tisztában azaz, hogy melyik meccs az, amelyre érélyes, de korrekt bírót kell küldeni és melyik az, amelyet talán egy gyengébb tehetséggel rendelkező bíró is hiba nélkül le tud vezetni. Ennek tudható be aztán, hogy a mérkőzéseken sorozatosan olyan események zajlanak le, amelyek egy cseppet sem vetnek jó fényt futballsportunkra.

Reméljük, hogy a szezon befejezése után az illetékesek is rá fognak érní arra, hogy kissé elmélkedjenek ezeken a dolgokon és ennek következtében tavasszal már új rendszert vezetnek be, amely csak előnyére válhatik sportunknak. Azzal ugyanis tisztában kell lenniök, hogy a nemzeti bajnoki mérkőzések bíróküldési rendszerén változtatniuk kell, mert sohasem láttunk még annyi bizonytalan, határozatlan tudású bírót felvonulni, mint éppen a nemzeti bajnoki mérkőzések során. És ezekből a játékvezetők közül elégük van úgy az egyesületeknek, mint a közönségnek egyaránt.

BOX

A lengyel Carnera. A lengyelek új órást állítottak ringbe, Leon Grabowsky 220 cm magas és 120 kiló. Állítólag boxolni is tud, tehát idővel komoly ellenfele lehet Carnerának.

USZÁS

Új csehszlovák uszókerekordok. A königgratzi versenyen Erbert (Posedion Bablont) a 100 m melluszás rekordját 1 p 19.6 mp-re Hankova a 200 m női melluszás rekordját 3 p 17.9 mp-re, a pozsonyi Freundova pedig a 100 m női hátuszás rekordját 1 p 26.6 mp-re javította. Valamennyi eredmény jobb az idei legjobb magyar eredménynél.

ATLÉTIKA

Matti Jörvinen tréner. Olasz jelentés szerint Matti Jörvinen, a gerelyvetés világrekordere az olasz főiskolai sportszövetséghez szerződött atlétikai trénernek. Lehetőségesnek tartjuk, hogy névcseré történt, s nem a fiatal Matti, hanem a Jörvinen sportcsalád valamelyik idősebb tagja szerződött az olaszokhoz.

BIRKÓZÁS

Meghalt Pytlasinski volt birkózóbajnok. Varsóban 67 éves korában meghalt Pytlasinski, a kilencszázas évek nagyírti orosz birkózóvilágibajnoka. Az öreg bajnok életének utolsó éveiben a lengyel rendőrbirkózókkal foglalkozott. Aktív korában nagyszzerű technikájú birkózónak ismerték, visszavonulása óta pedig a birkózósport elméletével foglalkozott és könyvet is írt róla.

TENNISZ

Megalapították a profiteniszszövök Davis Cupját. Öt ország — Anglia, Csehszlovákia, Németország, Franciaország és Észak-Amerika — a francia teniszszövetség egykori elnökének emlékére megalapította a profi teniszszövök részére a Bonnardel-Cupot. Az új vándordíjért csak a legelsőrangú profi alakulatok mérkőzhetnek s ennek biztosítása érdekében költségmegtérítést nem kapnak a résztvevők, hanem a versenyek összbevételeinek felét osztják szét egymás között. Az

egyek mérkőzéseken résztvevő játékosok közül a győztes háromötödét, a vesztes kétötödét kapja a játékra eső részesedésnek.

FUTBALL

Svájc óvott Barátky miatt. A svájci futballszövetség óvást jelentett be a FiFa-nál a románokkal szemben elért 2:2 arányú döntetlenség miatt, mert szerinte Barátky jogosulatlanul szerepelt a román színekben, miután 1932-ben magyar válogatott volt.

A svájci sajtó nem kezeli osziatlan helyesléssel a futballszövetség akcióját, hanem azt hangoztatja, hogy sportszerűbb és nemesebb lett volna mindezt a mérce előtt elintézni.

Olasz futballeredmények: Palermo—Cassale 3:0, Padova—Napoli 3:1, Genova—Brescia 3:1, Ambrosiana—Juventus 3:2, Fiorentina—Lazio 2:0, Triestina—Milano 2:2, Pro Vercelli—Alessandria 1:0, Bologna—Torno 1:0, Ioma—Livorno 0:0.

Windnert és Sobotkát kiadta az osztrák futballszövetség a franciáknak. Az osztrák futballszövetség kiadta Windnert a Wacker volt centerhalfját Lilla, Sobotkát, a Vienna volt játékosát a zürichi Grasshoppers részére. Ugyanekkor elhatározta a szövetség, hogy a külföld részére több osztrák futballistát nem ad ki.

Trénerválsághoz vezetett a III. kerület rossz játéka. Az óbudai sportklubnál érdekes és a magyar labdarugásban példátlan esemény történt. Lutz Lajos, a III. Kerület centerfedezete és egyúttal a csapat tréner, felmentését kérte a tréneri megbízatás alól azzal az indoklással, hogy rim tudja a felelősséget vállalni a III. kerület rossz játékáért s mentesülni akar a felelősségérzettől is mert — mint középfedezet, teljes erejét az egyesület javára akarja fordítani. Lutz különösen a kerületi védelem megmagyarázhatatlanul gyenge szereplés miatt keseredett el.

A III. kerület elnöksége Lutz kérését teljesítette, felmentette őt a tréneri megbízatás alól. Helyette Révész Béát, az MTK egykori híres játékosát, a külföldön és otthon egyformán nagy sikerrel szerepelt tréner kérték meg a csapat munkájának irányítására. Révész a bajnokság befejezéséig amatőr alapon vállalta a tréningvezetést.

Látogassa meg a következő szállodákat Bukarestben:

Hotel Carol Hotel Lux Hotel Venetia

Str. Lipscani 12.

Sch. Măgureanu 6.
a Lazar Liacum mellett.

Pictor Grigorescu 12.
a királyi palota mellett.

Új vezetés alatt! Ultramodern kényelem!

Viz, fűtőtestek, fürdő, lift, telefon a szobákban! Előnyös árak! Szobaárak már napi 80 lejtől!

Egy nagyváradi kereskedőtől

Százezer lejt lopott el az autóba bujt tolvaj

Déva, november 17.

A dévai őszi vásárt követő napon megjelent a dévai rendőrkveszturán Grünwald Jenő nagyváradi kereskedő és elpanaszolta, hogy autójáról Déva és Szászvárs közötti vonalon ellopták a kosarát és két bőrtáskáját, amelyben 100 ezer lej készpénz és több mint 30 ezer lej értékű ruhanemű volt.

Tegnap aztán a szászvárosi rendőrség letartóztatta Vespian Mihály és Jiboreanu Nicolae petrényi lakosokat, akiknél megtalálták a lopott holmi egyrészét s a készpénzből is 23 ezer lejt.

Kihallgatásuk alkalmával beismerték, hogy milyen ravasszággal követték el a lopást. A két petrényi (hunyardmegyei) paraszt már előre figyelemmel kísérte Grünwald minden lépését a vásáron s amikor észrevették, hogy a jó portéka és a fészpénz a ridikülbe került, amelyet viszont egy utazó táskába tettek, megbeszélték, hogy az egyik felkuszlik az autó tetejére és a másik pedig Piskin fog várni.

A két jómadár közül az egyik abban a pillanatban, amikor Déván az egyik benzinkutnál benzint vettek, a létrán felfászott az Ord. 324 jelzésű autó tetejére s menetközben elvágta azokat a köteleket, amelyek a kosarat s a táskákat erősítette meg. Szerencséjük volt, mert Piski közelében a vezetőnek a szemébe por ment s egy pillanatra megállította a gépet. Ezt a percet használta fel az autón rejtőzködő tolvaj arra, hogy a kosarat és a táskákat ledobja s maga is elszökjön.

A szászvárosi rendőrség az eladott ruhanemű után vezette be a nyomozást, ami ered

ményre vezetett, mert a ruhaneműt Piskin Petrényban és Tompán is értékesítették. A letartóztatás alkalmával megtalálták a táskát s benne a két ridikül és egyelőre 23 ezer lejt, amit a Piskin várakozó társ kapott

mivel kijelentése szerint a társa 75 ezer lejt vitt magával.

A veszedelmes tolvajokat a dévai rendőrkveszturára szállították, amely kihallgatás után átteszi őket a dévai ügyészségre.

Népszövetség helyett - négyhatalmi

San-Remóba hívják össze a konferenciát

Páris, november 17.

A „Matin” értesülése szerint komoly tárgyalások folynak a négyhatalmi konferenciát előkészítő sanremói találkozással kapcsolatban Mussolini egyelőre szeretné az értekezletet nemhivatalos szinten feltüntetni, azonban francia sajtó tisztában van azzal, hogy San

Remóban komoly problémák megvitatásáról lesz szó. A párisi lapok, valamint politikai körök idegeskedve fogadták a sanremói összejövetel híreit.

Egy bicskázó emberrel szemben

Diákjai mentették meg tanítójukat

Csernovic, november 17.

Jucica községben régi haragosaik voltak egymásnak Ivanovici Cornél tanító és Joan Caulea, aki híres verekedő és alandó rettegésben tartotta a falu lakosságát. Caulea több ízben hangoztatta, hogy nem nyugszik addig, míg a tanítót kórházba nem juttatja.

Tegnap reggel Ivanovici megkezdte a tanítást, amikor hirtelen feltárlt a tante-

rem ajtaja és késsel kezében megjelent Caulea, aki a tanítóra vetette magát.

A kisdíjak tanítójuk szorongatott helyzetét látva, közbevetették magukat és Cauleát lefegyverezték. A többiek ezalatt segítségért kiáltottak. Csakhamar előkerültek a csendőrök, akik letartóztatták a falu rémét.

3 hónapi fogház és 5 ezer lej egy ujságcikkért

Figus Albertet szigorú büntetéssel sújtotta a szatmári törvényszék

Szatmár, november 17.

Csütörtökön reggel 9 órakor hirdetett ítéletet a szatmári törvényszék második szekciójának Dascalu-Dragutescu tanácsa Figus Albertnek, a Szatmári Ujság főmunkatársának ügyében.

Mint ismeretes, Figus Albert ellen államlelmes izgatás miatt indult eljárás, mert két cikkében a csehszlovákiai magyarság elnyomtatásával foglalkozott.

Figus Albertet két cikk miatt a módosított Marzescu-törvény alapján az államrendje ellen elkövetett izgatás miatt az enyhítő körülmények figyelembevételével a büntető törvénykönyv 82. szakaszának alkalmazásával háromhónapi fogházra és ötezer lejpénzbüntetésre ítélte s politikai jogait három évre felfüggesztette.

A törvényszék mellőzte a büntetés hi-

szabásánál a Marzescu-törvénynek azt a rendelkezését, amely kimondja, hogy ha olyan személy követi el a bűncselekményt, aki közintézménytől nyugdíjat húz, annak nyugdíja megvonható.

Az ügyész a büntetés súlyosbítása végett az enyhítő szakasz alkalmazása és a nyugdíj elvonására vonatkozó szakasz mellőzése miatt felebbezést jelentett be.

Ugyancsak felebbezték az ítéletet Figus Albert és védői is.

Több ezer teljesen meggyógyult és munkaképes igazolja kiváló hatását az Oláh Károly piébános által feltalált **Antiphthisin** államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek. Ismertető füzetet díjtalanul küld a gyógyszer készítője **Osváth György-szeretára**, l'Argu-Mureş - Marosvásárhely.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

BUKAREST 13: Vegyes lemezek 14,15: Gramofon. 18: Rádiózenekar 19,15: Rádiózenekar 19,15: Rádiózenekar 19,30: Imasescu Klára fűtyművésznő 21,45: Ének

BUDAPEST 11: 1 Az utoisó vadászat, 2 Részlet a "Szigeti veszedelemből" Felolvasás Közben gramofon 13,05: Vokál-kvartet 14,30: Bertha István szalonzenekara 1 A rádióélet meséiről, 18: Karácsonyi Margit magyar nótákat énekel 19: "Zrínyi, a költő Romában" 19,30: Zenekari hangverseny 20,30: Mit üzen a rádió, 21,10: A lett köztársaság 15 éves jubileuma 22: "Derűre-derű Vidámság"

Megtartották Ermihályfalván a helyszíni szemlét

Szenzációs fordulat: letartóztatták Glück Károly kereskedőt, akinek az üzletében megtalálták a rablott ékszereket, amelyeket Weisz László öccse rejtett el a boltban

Tegnap délelőtt háromnegyed 10 órakor vitték át a zilahi ügyészségről Ermihályfalvára Weisz Lászlót, az ermihályfalvai borzalmas rablógyilkosság gyanúsítottját. A zilahi csendőrség megbilincselve vitte Ermihályfalvára Weisz Lászlót, akire a járási csendőrmester és Ghetie főszolgabíró ügyeltek. A helyszíni szemlét közvetlenül napunk zárta előtt kezdték meg.

Óriási izgalmat keltett Ermihályfalván, hogy az ügyből kifolyólag

letartóztatták Glück Károlyt, Ermihályfalva legelső nődivatruházának tulajdonosát.

A szenzációs letartóztatásra az adott okot, hogy Weisz Lászlónál egy Glück nevű szülő ajánlott levél feladóvevényét találták. Minthogy pedig a feladóvevény keletkezése Weisz ellen már súlyos gyanúk merültek fel,

a csendőrség bűnrészességgel és titkolás címén rendelte el Glück őrizetbevételét.

Glück kihallgatásakor elmondta, hogy az ajánlott levelet valóban megkapta, de abban egy másik levél volt, amely inasának, Weisz Istvánnak szolgált. Ez a Weisz István a gya-

nusított öccse, aki három nappal ezelőtt szintén letartóztatott.

Glück Károly üzletében házkutatást tartottak, amelynek során egy cipős dobozt találtak. A dobozt felbontották és megtalálták benne a Kovács Sándortól

elrabolt ékszerek és aranyérmék nagy részét.

Glück Károly azt állítja, hogy a doboz szintén inasának tulajdona volt.

Ezek után kétségtelen, hogy a gyilkosságot valóban Weisz László követte el.

Kisiklott egy villamos a Nagypiacon

Tegnap délután 2 óra tájban nagy riadalmat keltett a Nagypiac-téren, hogy egy B-C jelzésű villamos kisiklott. A kocsis hátsó kerekei kiugrottak a sínből. A vezető azonnal fékezett, de a kocsis még így is tovább csúszott mintegy félméterrel. A piac a hetivásárra való tekintettel, igen népes volt és csakhamar hatalmas embergyűrű vette körül

a kisiklott villamost. Szerencsére áldozat nem volt az utasok leszálltak a villamosról és gyalog folytatták útjukat. Csakhamar segélykocsi jött, amely a kisiklott villamost bevontatta. Amíg a megrongálódott sínpart helyreállították, a villamos forgalmat csak a másik sín páron bonyolították le.

Mikor oszlatják fel városi tanácsot?

A városi tanácsot illetőleg sokféle kombináció került forgalomba, le kell azonban szögeznünk, hogy minden találgatás korai. Egy azonban teljesen bizonyos és ez az, hogy a városi tanácsot feloszlatják, csak az nincs még eldöntve, hogy hatályon kívül helyezik királyi dekrétummal a törvényt, vagy pedig külön vizsgáló bizottság oszlatja fel a tanácsot. A tanácsban helyet foglaló pártok a küzdelmi napokban pártközi értekezletet tartanak tanúsítandó magatartás megbeszélésére meg a nagytanács hétfőre összehívott ülése előtt.

Minden ellenkező híresztelés dacára értesüléseink szerint a kinevezendő új interi-

már bizottság elnöke Negulescu tábornok lesz. Ami a rendőrkvesztori állást illeti, itt szintén különböző verziók vannak forgalomban. Bár a liberálisok hangsúlyozzák, hogy a tisztviselői statutum alapján állnak, oly hangok hallatszanak, hogy dr. Puticrut Traján kerül ismét a rendőrség élére. Más verziók szerint a volt jasi rendőrkvesztor, vagy pedig Ranzescu már volt nagyváradai kvesztort nevezik ki. A rendőrkvesztori állást általában felajánlották Stamatopol Afons nagyváradai ügyvédnek, aki azonban azt nem fogadta el.

Várad lakásán

Agyonlőtte magát Held Emil, a tenkei autóbuszvállalat főtisztviselője

Tegnap délelőtt egy izgatott férfi hang hívta telefonhoz a mentőket:

Tessék azonnal kijönni a Vámbáz-ucca 6 szám alá. Öngyilkosság történt.

A mentő autó azonnal kirobogott a Vámbáz-uccába és ekkor derült ki, hogy a hatos szám alatt a a tenkei autóbusz-társaság garázsán a tisztviselői lakások vannak és itt lett öngyilkos Held Emil fiatal tisztviselő. A mentők azonnal a zsidó kórházba szállították a súlyos állapotban levő tisztviselőt és az orvosok hozzá sem tudtak nyulni az ajult emberhez. A golyó Held balhalántékán ment be és az agyvelőt is érintve a jobbhalántékra jött ki. Operációról szó sem lehetett és az orvosok látták, hogy az öngyilkos menthetetlen. A Vámbáz-ucca 6. szám alatt nagy az izgatottság. A tisztviselők és az alkalmazottak csoportba verődve tárgyalják az öngyilkosságot és még most is a tragikus esemény hatása alatt áll.

A rendőrségtől szerzett értesülésünk szerint a tenkei autóbusz-társaságnál nagyobb visszaélést fedeztek fel és az ügyben már le is tartóztattak egy

Vidican nevű jegyzetőt, aki ellen súlyos bizonyítékok merültek fel.

A letartóztatott ember a rendőrség

vallott, hogy a jegyeket Held Emilől kapta és így keveredett az ügybe a tragikusorsú fiatal tisztviselő. Heldnek tudomására hozták a vádat és az érzékeny lelkű ember a halálba keresett menekülését. Halála előtt a már említett bucsulevelet írta.

Három óra felé az öngyilkos Held állapota válságosra fordult és az orvosok látták, hogy a halál már csak órák kérdése. Négy óra előtt pár perccel aztán, anélkül, hogy csak egy pillanatra is magához tért volna meghalt. A tragikus eset óriási részvétet keltett

— Két gyermek a patakba fulladt Remecen. Borzalmas gyermektragédia: jelentettek tegnap délelőtt Remecről. Toda Joan községi bíró két kisfia Miron és Vasile kora reggel az iskolába mentek. Utjuk a Jádón vezetett keresztül, ahol híd helyett palló kötött össze a két partot. A sikos pallón a gyermekek megcsuszáltak és a sebes patakba zuhantak. Mire megtalálták őket, már nem éltek.

— Felakasztotta magát egy ötvenéves koldus Püspökiben. Tegnap délelőtt telefonon jelentette a püspöki csendőrség, hogy Szabó József 58 éves koldus felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka nyomozás alatt van.

Színház és mozi

Szombaton délután 4 órakor: nagy gyermekelőadás: **Micky Maus kalandjai.** Nagyon olcsó helyárakkal.

Szombaton este 9 órakor: **Ember a híd alatt.**

Vasárnap d. e. 11 órakor **matiné: Akac-favirág** 10 és 17 lejés helyárakkal. Operett.

Vasárnap d. u. 6 órakor: **Ember a híd alatt.** rendes helyárakkal.

Vasárnap este 9 órakor: **Egy csók és más semmi.** Operett újdonság, rendes helyárakkal.

Hétfőn este fél 9 órakor: **Ember a híd alatt.**

Heyman-szinkór: **Sherlock Holmes.**
Filmpalace: **Extázis.**

FILMPALACE

Szombat, vasárnap, hétfő

Extázis

Főszerepben Miss Ausztria Heddy Kiesler

APROHIRETÉSEK

MINDENES főzőnőt azonnalra felvesz Poppenné Bul. Reg. Ferdinand 26. 263

DIÓTÖRŐ szakmunkásokat jó fizetéssel felvesz "Fehér" Vámbáz-u. 20. 252

Kifutó fiú felvételek kenyér üzletbe Körös-u. 270

ÚJ GARUSOKAT jó keresettel felveszünk Nagyvárad és több erdélyi város részére az Erdélyi Magyarság és Nagyvárad Friss Újság árusításához. Csakis megbízható egyének jelentkezzenek a kiadóhatalmukban

KÖPÜLYÖZŐ nő a Kolozsvári-uccai 40. sz. Zsidó templom udvarban a ház mesternél. Stokkerné. 270

MAKULATURA újságpapír kismennyiségben és nagyban kapható Pápa Ede papír házában